

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 416/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Hrčka – Sabó s. r. o., Obchodná 6, Sečovce, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Sabó, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pre pokračovací zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, pre opakovaný zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3 písm. a) Trestného zákona a pre zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona.

Okresný súd napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 8. apríla 2020 zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ponuku na písomný sľub sťažovateľa neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásade opakuje argumentáciu uvedenú vo svojej sťažnosti proti predmetnému uzneseniu okresného súdu, pričom v podstatnom namieta, že v jeho prípade dôvody väzby nie sú dané, pričom okresný súd, ako aj krajský súd sa náležite nevysporiadali s jeho námietkami. Nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu je tak vadou, ktorá podľa názoru sťažovateľa robí napadnuté rozhodnutia okresného súdu aj krajského súdu arbitrárnymi.

4. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa k namietanému porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu došlo tým, že okresný súd arbitrárne zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a krajský súd arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Tos/61/2020 zo dňa 15.06.2020 a uznesením Okresného súdu v Košiciach sp. zn. 5Tk/1/2018 zo dňa 29.04.2020 boli porušené základné práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Tos/61/2020 zo dňa 15.06.2020 sa zrušuje a Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby [REDAKOVANÉ] neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. Jozefa Sabóa, AK Hrčka Sabó s.r.o... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

12. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

15. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že okresný súd arbitrárne zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a krajský súd arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu.

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

17. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu

19. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takýmto právom neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

20. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

21. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2018 z 29. apríla 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

22. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019).

23. V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením práva na osobnú slobodu a bezpečnosť arbitrárnym rozhodnutím krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu ústavný súd poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

24. Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť prepustený z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa tak v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

25. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020.

26. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020 pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu k splneniu hmotnoprávnych predpokladov väzby konštatoval, že okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že dosiaľ na hlavnom pojednávaní vykonané dôkazy, ako aj dôkazy zhromaždené v štádiu prípravného konania dostatočným spôsobom aj v tomto štádiu trestného konania odôvodňujú podozrenie, že sťažovateľ sa so spoluobžalovanými dopustil takého konania, ktoré vykazuje znaky trestných činov, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie a následne aj podaná obžaloba, na podklade ktorej sa vedie toto trestné konanie. V súčasnej fáze trestného konania okresný súd nehodnotil každý jednotlivý dôkaz samostatne ani v ich vzájomných nadväznostiach, avšak napriek tomu možno konštatovať, že dôkazná situácia sa vyvíja v neprospech sťažovateľa a zákonným spôsobom zabezpečené a vykonávané dôkazy nasvedčujú tomu, že sa dopustil prejednávanej trestnej činnosti, ktorú však sťažovateľ stále popiera. Materiálne dôvody väzby sťažovateľa sa od posledného rozhodnutia o jeho žiadosti

o prepustenie z väzby na slobodu (z 31. decembra 2019) nezmenili. Odvtedy bol na hlavnom pojednávaní vykonaný len dôkaz výsluchom svedka [REDAKOVANÉ] a na vlastnú žiadosť vypovedal aj samotný sťažovateľ v podstate rovnako, ako aj predtým pred okresným súdom či pred vyšetrovateľom. Vykonaním týchto dôkazov sa však dôkazná situácia vo vzťahu k sťažovateľovi nezmenila. Okresný súd zvýraznil obsah výpovedí svedkýň [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], daňových kontrolórok, ktoré jednoznačne usvedčujú sťažovateľa z daňovej trestnej činnosti, ako aj minimálne neštandardného správania sťažovateľa voči jednej z nich s cieľom ovplyvniť výsledok daňovej kontroly. Krajský súd uviedol, že okresný súd zdôraznil, že od posledného rozhodovania o väzbe sťažovateľa bolo aj napriek tomu, že sa vykonali len dva dôkazy, nariadených niekoľko termínov hlavného pojednávania.

Dňa 22. januára 2020 bolo hlavné pojednávanie odročené pre neprítomnosť na slobode stíhaného spoluobžalovaného, ktorý neudelil súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v uvedenom termíne v jeho neprítomnosti, neskôr 5. februára 2020 boli vypočutí svedok [REDAKOVANÉ] a samotný sťažovateľ, termín 19. februára 2020 bol zrušený pre zdravotné dôvody predsedníčky senátu po stomatologickej operácii, termín 18. marca 2020 bol zrušený z dôvodu, že pri šírení vírusu COVID-19 neboli ešte usmernenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre postup súdov v konaniach, následne 1. apríla 2020 bolo hlavné pojednávanie odročené pre ospravedlненú neprítomnosť obhajcov väzobné stíhaných obžalovaných, rovnako tak 22. apríla 2020 pre neprítomnosť všetkých obhajcov. Najbližší termín hlavného pojednávania potom stanovil okresný súd na 20. máj 2020.

27. Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že okresný súd dospel k jednoznačnému záveru, že obava z toho, že sťažovateľ by v prípade stíhania na slobode mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, je naďalej daná. Sťažovateľ sa v období okolo 8. novembra 2017, keď získal poznatok o pripravovanom procesnom úkone proti jeho osobe, až po jeho zadržanie 8. decembra 2017 nezdržoval v mieste svojho obvyklého bydliska, zo zahraničia komunikoval s niektorými blízkymi osobami zo Slovenska cez mobilnú aplikáciu, utajovane sa s nimi stretával, pričom tento spôsob kontaktu

nasvedčuje úteku. Nie je teda vylúčené, že v prípade, ak by konajúci súd žiadosti sťažovateľa vyhovel, mohol by tento konať obdobným spôsobom. Väzobný dôvod v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je umocnený aj výškou hroziaceho trestu, pretože za žalované daňové zločiny hrozí sťažovateľovi pri zachovaní právnej kvalifikácie trest odňatia slobody v trvaní od 7 rokov do 12 rokov, teda vysoký trest.

Rovnako ako v predchádzajúcich väzobných uzneseniach poukázal okresný súd na tú skutočnosť, že sťažovateľ je stíhaný aj pre inú závažnú trestnú činnosť. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) podal na okresnom súde 9. apríla 2019 obžalobu, na podklade ktorej je pod sp. zn. 4 T 27/2019 vedené trestné konanie aj proti [REDAKOVANÉ], s ktorým sa sťažovateľ mal dopustiť pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, za čo im v prípade uznania viny hrozí trest odňatia slobody v trvaní od 20 rokov do 25 rokov alebo až doživotie. Na Okresnom súde Michalovce podal prokurátor krajskej prokuratúry 4. júna 2019 obžalobu pre zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, konanie je vedené pod sp. zn. 8 T 64/2019. Obidve veci sú v štádiu hlavného pojednávania.

Okresný súd taktiež konštatoval, že okolnosti tvrdené sťažovateľom vo vzťahu k jeho pohybu a pobytu pred zadržaním už okresný súd aj krajský súd opakovane posudzovali a vyhodnotili ich ako irelevantné. Dôvody na tzv. preventívnu väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sú dané tým, že sťažovateľ páchal prejednávané skutky počas dlhšieho obdobia, t. j. od mája 2012 do júla 2017, pokračoval v trestnej činnosti a dopustil sa viacerých úmyselných trestných činov v reálnom súbehu. Aj už spomenuté ďalšie trestné stíhania vedené na okresnom súde a Okresnom súde Michalovce umocňujú okrem obavy z úteku sťažovateľa aj obavu z pokračovania v trestnej činnosti.

28. Pokiaľ ide o žiadosť sťažovateľa o nahradenie jeho väzby písomným sľubom, resp. dohľadom mediačného a probačného úradníka, krajský súd poukázal na záver okresného súdu, že vzhľadom na charakter prejednávanej trestnej činnosti, ale aj vzhľadom na osobu sťažovateľa nie je na mieste nahradiť jeho väzbu ponúknutými inštitútmi.

29. Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že skutočnosti uvádzané okresným súdom vyplývajú z predloženého procesného trestného spisu. Krajský súd uviedol, že v predmetnej trestnej veci naposledy rozhodoval 6. februára 2020 pod sp. zn. 4 Tos 10/2020, keď uviedol, v čom vidí dôvod väzby u sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Krajský súd sa už vtedy stotožnil s výrokmi okresného súdu, keď neprijal písomný sľub sťažovateľa na nahradenie väzby a nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Na základe preskúmania príslušného trestného spisu dospel krajský súd k záveru, že od posledného rozhodnutia zo 6. februára 2020 do dňa rozhodnutia okresného súdu 29. apríla 2020 boli nariadené štyri hlavné pojednávania, dôkazy sa vykonávali len na hlavnom pojednávaní 20. mája 2020. Dôvodné podozrenie sťažovateľa z trestnej činnosti, pre ktorú bola na neho podaná obžaloba, naďalej pretrváva, dokazovanie nie je ukončené. Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku podľa názoru krajského súdu naďalej trvajú, pretože od posledného rozhodnutia krajského súdu nedošlo k žiadnym zmenám. Vzhľadom na osobu sťažovateľa a charakter stíhanej trestnej činnosti sa aj krajský súd stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, že nie je možné u neho nahradiť väzbu písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného určenia obmedzení aj s kontrolou technickými prostriedkami.

Vychádzajúc z uvedených úvah, krajský súd sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

30. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi krajský súd, pozn.) konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pre ktoré aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy.

Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy

vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

31. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd vymedzil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku ich zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z trestného spisu.

32. Podľa odôvodnenia väzobných rozhodnutí oboch konajúcich súdov základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania majúcich podľa mienky ústavného súdu dostatočnú relevanciu.

Pokiaľ ide o námietku formulovanú v ústavnej sťažnosti, spochybňujúcu doterajšie výsledky dôkazného procesu, predovšetkým výpovede tzv. kajúcnikov ich konfrontáciou s vlastnými subjektívnymi hodnoteniami dôkazov predostretými sťažovateľom, poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru. V nej ústavný súd opakovane judikuje, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). Ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce útekovú a preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, a ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé.

33. Právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia krajského súdu (v spojení s predmetným rozhodnutím okresného súdu) korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, pričom

argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel ani zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu.

Ústavný súd tak uzatvára, že konajúce súdy sa posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberali dostatočne, náležite a primerane.

34. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

35. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľom formulovanou námietkou porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu v kontexte argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľný na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby). Na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – žiadosť sťažovateľa o prepustenie na slobodu a rozhodovanie o jeho ponechaní vo väzbe, teda aplikovateľné nie je (II. ÚS 81/2017).

36. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 4 Tos 61/2020 z 15. júna 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

38. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu